

Kis LANT

IRODALMI FOLYÓIRAT

Bayer Béla

Zsarátló

Pajzán csókunkban ott piheg
a lávaöl minden bája,
a Tűzhegyek kacér ördöge,
a zsarátló Timanfaya.

El Golfo pislá fényei
szemedből zöldellnek vissza,
Manrique míves szellemét
lelkeink szomja felissza.

Tias, Tahíche, Teguis'
sorjázna bakasorban,
bodegák bádogg köldökén
szélsuhanc ujjbögve moccan.

Sápadt kőkereszt világol,
Nazaret főtere néma,
ében üstökén patinát
érel az Agrivicola.

Oly bizzar, hogy már megkapó.
A szél is titkokkal terhes.
Océano Atlánticó -
Belzebub szakállá verdes.

Lanzarote, 1999

Bayer Béla

T é r i d ő

Asszonyi domborulatain
a lány ölü Ardenneknek,
Transinne zsoldáros ege alatt,
egy csitri csanakból tehéntejjel kínál,
lányos lankáin vászoning tapad.

Akárha hajdani pásztornimfa,
kit megidéz a szunnyadó emlékezet,
a barátta lett nyilas ivadéka,
kit szentjeként tisztel a gyülekezet.

Minden oly idilli, valóságosítlen,
szarvaslegenda leng körül,
vadászkiált rikkan át a szikla szirten
s az úrközpont homlokára ül.

Itt tettenért az idő tudathasadása
a hajdan volt, s ami még jöhet
itt a teremtő lényeg földi mása
zabolazza a mért eget.

S mindezt percre egyidejűleg,
a nyílröptű autót két oldalán
Balról magiszterek tudós mágiája,
jobbra tehéntejjel kínálgat a lány.

Cinkosan mosolyog, majd rám nevet,
ép fogainak gyöngysora villan,
nem hallotta soha a Faust nevet,
húsos ajkáról bájos illan.

Amott a műút másik oldalán
bolygóközi terekről papolnak,
minderről mit sem tud a lány,
neki tündérmese még a holnap.

Ha egyáltalán - gondolom - nála
csacska játék a csillagkeresés,

nincs haladás filozófiája,
nem bizsergeti az emelkedés.

Elnézem hosszasan, irigylem is,
míg a tejes csanak felé nyúlok,
a háttérből zene szól: Vangelis:
Ariane ihlette dallamok.

ESA/Belgium, 2001

E l o m l ó

Cédrusok üstökén feslik a menny,
elkoszlott papírdarab zizeg,
Frederik mámora lázzal heveny,
s bár hangzatsodával fizet,

nem rendül belé a szigor-éra.
Rá tengerszemével visszanez
lány völgyeivel a Cordillera.
Mellbaján nem enyhít polonéz,

sem a főveny hűtlen homokja,
kőkancsók kínos könyörülete,
fiú-szerelmét gúnyoló donna,
a dacos dívák révülete.

Esendő virágok bibés ölen
vadméhek matatnak kéjesen,
s a szirtfok napszítta szegletén
pásztorsíp cifrázza kényesen

egy mazurka mutáló taktusát.
Elárvult hangató szendereg,
mialatt az elomló elégiát
elorozza egy sirállysereg.

Palma, 2000

Hans-Guido Klinkner

Tündérhaj
(Das Feenhaar)

Virtuóz hegedűjátékát számosan hallották. Nem csak az Állami Színházban, de egyéb rendezvényeken is. Kiforrott tehetségét mégsem koronázta soha "kamarazeneszi titulus." Jómagamban is gyakran felvetődött a kérdés, ugyan minek okán mellőzhatték?

*

Történt azután, hogy egy napon kezembe akadt egy jeles filosz Írországról szóló kötete. A nevezett írásmű azon fejezetében, ahol a szerzője az ír legendavilágot taglalja, érdekes utalásokra lettem figyelmes. Mégpedig a tündéreket illetően. Egészen pontosan, a hajukra vonatkozólag. Tartják ugyanis, hogy a mesterhegedűk, hangjukat az ezen tünemények hajából font húroknak köszönhetik. Megdöbbenésemre egy lábjegyzetben ez is olvasható. "A tündérek találkahelyéről pedig több, törzsökös családnak is tudomása van."

A kíváncsiságomat kielégítendő, közelebbi ismeretek beszerzésére haladéktalanul a zöld szigetre utaztam. A St. Ingbert-i könyvtáros ajánlólevelével a Dublini Trinity Collegs könyvtárába. Egy alapos gall-angol szótárral felvértezten kezdtem meg a nyomkeresést. Holdfényes éjszakákon, amikor a monda szerint tündérek adják át itt egymásnak a kilincset, s mikor a hajnallal elillannak, csak egy-egy hajsza marad utánuk. Tartják, Heinz Mederer hegedűjének varázslatos hangja is tőlük ered. Húrjait, azok aranyos hajszaikból sodorta.

*

Persze az előkészületeket már nappal megtettem, a nevezett szótárral, a vonatkozó angol irodalom segítségével. "A tündérek varázserejéről" címmel egy pergamenttel örvendeztetett meg a gondviselés. Magammal vittem a sziget nyugati partjára. "Feltétlen utánajárok! - határoztam el -, miután kihalásztam egyet a "félcéduláim" közül -, Lásd: Ír legendák könyve, negyedik fejezet." A következő címszónál feltalált sorok kecsegtetően hangzottak. "A tündérek varázserejéről. L: Gall-angol hiedelemvilág. NB! A nyugati parton, L városkában még él egy család, aki ismeri a tündérek találkahelyét."

- Lássam mennyi valóság bújt meg Heinz legendás hegedűjében! Valóban a szférák zenéje szólalt meg húrjain?

Mert nem akartam ajtóstól a nevezettek házába esni, módszeresen, falról falura araszolva ittam magam egyre közelebb a megjelölt helyhez. Segítsége nélkül. Amire L. városába értem, már elhíresült ivónak számítottam. Talán ezért is fogadott bizalmába az az öregúr, aki a tündérek találkahelyének tudója volt, s maga sem vetette meg a wiskyvel kísért barna sört. Ily módon jutottam tehát a titok nyitjához. Egy kisebb hordó égetett szeszembe került. Három nap múltával feltárult előttem az ösvény, ami egy ódon park eldugott zugába vezetett, egy hajdani kastély romjai közé.

- Ezt a sipkát itt mindenképp viselned kell - nyomott az öreg egy elkoszlott főfödőt a kezembe -, ha felteszed, láthatatlanná tesz és zavartalanul gyönyörködhetsz a tündérek táncában! Remélem, ködmentes éjszakánk lesz - olytatta tudálékosan -, mert ha a Holdat fátyol takarja, odavész minden fáradozásod!

*

Röviddel éjfél előtt értem el a helyszínt. Szerencsémre holdtölte volt és ezüsttel vibrált körülötte a csend. Akárha varázsütésre, előlibbentek a tündérek is. Légies körtáncukat méla, furcsa dallam kísérte, kibontott hajjukkal fuvallat pajtáskodott. Illegtek, táncoltak míg arcuk ki nem pirosodott. Az első kakasszóra azután tovatűnt valahány. Csak néhány aranyos hajszál maradt utánuk a harmatos fűvön. Gonddal csippentettem fel belőlük néhányat. Kincsként, a szívem fölé rejtve tértem vissza az öreghez.

- Nos, láttad őket?-kérdte az, wiskyben ázott hangon.

- Világosan - vágta rá -, akár ezt flaskát! Azzal egy lapos üveget húztam elő felöltöm belső zsebéből a szívem fölül, ahol a tündéri hajszálak lapultak. A zsebem üres maradt.

- És a sipka? - firtatta az öreg.

- Itt van az is - adtam vissza az elkoszlott főfödőt.

- Most, hogy már te is láttad őket - csuklottak el a titok tudójának szavai -, bizony megválhatunk tőle!

Azzal a tűzbe dobta az ominózus darabot.

- Hogy most már örökre titok maradjon!

Németből fordította: Bayer Béla

Lévai Wimmer Mária

Lábnymok

Valami valami örökké feltárul
Amíg háttal közelgünk feléje
(Arcunkra hulló sötét lábnymok
A csönd immár téli tükrözése)

T. Ágoston László

Konok kunok

Kun Pistának nemcsak a neve volt kun, hanem a jelleme is. Ősei a sziket termő alföldi legelőkön terelgették nyájaikat, ahol kevés szóból is értett az ember, de annak a kevésnek helyénvalónak kellett lennie. Mert ha nem... Hát bizony könnyen meglódukt a rézfokos, meg a vasalt végű pásztorbot.

Igaz, az ő apja, nagyapja már se birkákat nem terelgettek, se fokossal nem verték be a szomszédok fejét, de a vacsora utáni csendes beszélgetéseken gyakran felidéztek az elődök nevezetes, generációkon átívelő cselekedeteit. Gyakran fölemlítették például az öreg Kun Jánost, aki olyan gyorsan szedte a lábát, hogy három falunyira előre engedte a fiát a szekérrel, a hatodik határában meg már várta őket az árokparton pihengetve. Meg az öreg Bencét, aki a szomszéd falu vásárában eladta az üszőjét. No, persze a jó vásárra illik meginni az áldomást. Emelgették is a poharat, amíg az üsző árából telt, s rájuk nem szakadt az éjszaka. Akkor aztán a kocsmáros ajtón kívül tette a szűrűket, s az öreg Bence elindult taláalomra, toronyiránt. Koromsötét volt az éjszaka, még csak egy csillag se gyúlt az égen. Ment, ment az orra után, úgy érezte, már a világból is kifutott, míg egyszerre csak megpillantott egy ablakot, amelyikben megcsillant a fény. Oda botorkált hát, és bezörgetett.

- Engedjete be, atyámfiai, én vagyok!

De mivel semmi válasz nem jött belülről, azt hitte, megorrolt rá az asszony, s nem akarja beengedni. Leterítette hát a su-

báját, maga mellé vette a bunkós botját, és békésen elszunyókált. Hajnalban talált rá a temetőcsősz a kripta ablaka alatt. Úgy horkolt az öreg, majd kitörtek belé az ablaküvegek.

Meg az öreg Molnár István, a szépapja, aki kovács volt. A felesége meg libákat tartott, azzal piacozott. Vagy száz libát nevelt az udvarban. Egyik nap éppen a kaszát kalapálta az üllőn Molnár István, amikor egy csapat kíváncsi lúd nyújtogatta be a nyakát a műhelybe.

- Hé, Mari! - kiáltott ki a feleségének. - Hajtsátok el innét a libákat, mert mindnek lekaszálok a fejét!

- Jól van no, majd mindjárt elhajtjuk! - így az asszony.

Az öreg - de tán akkor még nem is volt olyan öreg - még szólt vagy kétszer, aztán kilépett a műhelyből és megsuhintotta a kaszát. Másnap az egész falu ludaskását evett.

A nagyapjáról csak egy történetet hallott, amikor az üvegező kalapáccsal beverte a nagypofájú leventeoktató fejét. Az apja meg állítólag legény korában elagyabugyálta a későbbi téesz - elnököt. Ők azonban nem erre voltak büszkék, hanem arra, hogy ami kikerült a kezük alól, azzal mindig elégedettek voltak a megrendelőik. Hét határban nem akadt olyan ember, aki becsmérelte volna a Kunék asztalosműhelyét.

Pistát a városba sodorták a történelmi szelek - a rossz nyelvek szerint szellentések. Abban az időben történt ez, amikor a futballpályák környékén az a szlogen járta, hogy "kis pénz, kis foci." A gyárak műhelyeiben meg: "ők fizetgetnek, mi dolgoztatunk." Ő dolgozni akart, ahogy otthon tanulta mesterember apjától, nagyapjától. A többiek kiröhögték, és

bebizonyították neki, hogy munkával nem lehet pénzt keresni.

Aztán úgy hozta a sors, hogy betűvető lett. Fogaskerekek helyett újságcikkeket kellett gyártania. Korábban a fogaskerekek egy kis motor alkatrészei voltak. Ezek a cikkek is egy kis újság hasábjaira kerültek. Egy üzemi lapéra. Olyan emberekről, olyan embereknek kellett hétről hétre írnia, akikkel naponta találkozott a gyárudvaron. Akikkel korábban együtt reszelte a vasat. Elhatározta hát, hogy igazat ír nekik. A kollégái értetlenül nézegették, megcsodálták, mint afféle csodabogarát, aztán megrándították a vállukat, és zsebre rakták a prémiumot. Ő írta az üzemi riportokat, ő replikázott, miért nincs meleg víz a fürdőben, hol késik a múlt hétre ígért anyag. A kollégái meg fizetésemelést kaptak. Igen, mert ő soha nem írt vezércikket november hetedikéről, dicsőítő portrét a párttitkárról, s nem kávézott együtt a vezérigazgató titkárnőjével. Nem értett hozzá.

Történt egy napon, hogy az újságíró - szövetség székházába összehívták az üzemi lapok munkatársait. Az efféle harmadrangú tollforgatókat, mint amilyen Kun is volt. A fontos lapok főszerkesztőit a pártközpontban hetenként fogadták kávé, aprósütemény és fél deci konyak melletti eligazításra. A kevésbé fontosakat havonta a szövetségben egy - egy kávé mellett. A többit alkalmanként a színházteremben, ahol az APO / agitációs és propaganda osztály / valamelyik éppen ráérő munkatársa látta el őket úgymond' hasznos információkkal és jó tanácsokkal. Csapvíz a mellékhelyiségben...

APO elvtárs ez alkalommal az éppen aktuális áremelésekről beszélt. Mint

mondta, arról kell írni, hogy mindez a munkásosztály és a vele szövetségre lépett dolgozó parasztság érdekében történik. Mert ugyebár azt a hülye is tudja, hogy az import árak emelkedése a nyugati imperializmus mesterkedése következtében való begyűrűzés következménye. De mivel a kapitalizmus napjai meg vannak számlálva, ez a begyűrűzés is csak átmeneti állapot lehet. Na már most; mivel a mi áraink sokkal olcsóbbak a nyugatiaknál, egyre többen utaznak hozzánk ezekből az országokból, hogy a magyar dolgozók elől felvásárolják az árucikkeket. Ha tehát mi fölemeljük az árakat, a nemzetközi imperializmust gátoljuk meg abban, hogy a magyar dolgozók elől elrabolják a legfontosabb élelmiszereket, meg mindent. Érthető, elvtársak? Ezt kell megírnotok minél nagyobb terjedelemben és minél több műfajban. Van valakinek kérdése?

A hallgatóság csak ült, és befelé mosolygott. Olyan is volt, aki már az előre gyártott szópaneleket keresgélte, hogy minél előbb letudja a kötelező penzumot. Egyedül Kun nyújtotta magasra a kezét.

- Igen... Te, ott hátul. Miben segíthetek? - kérdezte APO elvtárs előzékenyen.

- Tudod, az a helyzet - kezdte Kun -, hogy az újságíró-iskolában volt egy olyan tantárgyunk, hogy erkölcsstan. Gondolom, ti is láttátok azt a könyvet. Én kíváncsiságból beleolvastam. Abban többek között az volt írva, hogy meg kell győződnünk az információ igazságtartalmáról. No, hát ez az én legnagyobb gondom; mert csak arról tudom meggyőzni az embereket, amit magam is elhiszek. Attól tartok, hogy erről nem tudnék igazán meggyőző cikket írni.

- Értem - felhősödött el APO elvtárs homloka.- Mi is a te eredeti szakmád?

- Lakatos - vágta rá Kun önérzetesen.

- Na látod... Ha jól tudom, soha nem fűztek kiselőadást ahhoz, miért éppen olyan alkatrészt kell reszelned abból a darab vasból, amit a kezedbe adtak. Ott volt a rajz, és kész. A szakember meg tudja csinálni. Az újságírás is egy szakma. Aki ért hozzá, meg tudja csinálni. Aki nem? Hát... - tárta szét a karját. - Nekünk egyáltalán nem fontos, hogy te éppen ebben a szakmában dolgozz. Értjük egymást?

- Hát persze...- mondta Kun, és úgy érezte, most omlik össze benne az egész világ. A világ, amit fölépített magának, magában a szavak értelméről, igazságáról, az igaz szavak hatalmáról. Amikor írásra adta a fejét, megfogadta, hogy csak igaz szavakat vet papírra, hogy az ő műhelyét épp úgy becsülik az emberek, mint hajdan az apját, nagypapját. Íme, most válaszút elé került. Melyiken menjen tovább; az igazon, vagy azon, amelyik pénzt terem?

Két hónap múlva áthelyezték egy kisebb üzemi laphoz, ahol készen kapták az ideológiai tárgyú cikkeket.

*

Húsz év telt el. Kun Pista Istvánná érett, s hajdan dús haja helyén meg - megcsillant a napfény. Jó néhány szerkesztőséget végigjárt, s már külföldi lapokban is megjelent egy - egy írása. Sok mindent sikerült megvalósítania ifjúkori álmaiból, de a legfontosabb még váratott magára. Egy olyan lap, amelyik kendőzetlenül kimondja az igazat, s nem kötődik semmiféle ideológiához. A kol-

légái csak nevettek rajta, ha fehér asztal mellett terítékre került a téma, és olyanokat mondtak, hogy a sajtó a politika szolgálóleánya, meg hogy az újság maga a pártok szócsöve. Olyan is volt, aki a szolgálóleányt utcalánnyá keresztelte át, s ő akart lenni a stricije, akinek az utolsó fillérig elszámol az a ribanc. Tudta ő is, hogy igazuk van, de valahol legbelül berzenkedett benne valami, hogy talán mégse törvényszerű, hogy így legyen. Talán lehetne ezt másképp is csinálni. Talán... Ahogy az egykori mesterek.

Jött ez a rendszerváltásnak nevezett ideológia csere. A tegnapi elvtársakat uraknak kellett nevezni, s mindenki pártot akart alapítani. Szinte napok alatt változott át a felszín, a mély azonban csak egyre zavarosabban háborgott. A szebbnek, jobbnak, igazabbnak ígért jövő farfekvésbe ment át, és sehogy se akart megszületni. A felszámolt, vagy fillérékért eladott vállalatok elsőként az üzemi lapjukat szüntették meg, aztán a munkásszállót, és a bölcsödét.

Az egykori üzemi újságírók hada vált munkanélkülivé, s fél áron kínálták magukat, mint a vénülő utcalányok, akármilyen ideológia bármilyen stílusú kiszolgálóinak.

Kun is próbálkozott. Alapított önkormányzati lapot, szerkesztett garantáltan pártsemleges magazint, de végül mindenütt rá kellett jönnie, hogy az emberi butaság határtalan, a semlegesség meg addig tart, míg többet nem ígér valaki.

Egyik nap a klubban összeakadt egy régi kollégájával. Neki sikerült a felszínen maradnia. Büszkén mesélte, hogy turnusvezető lett, több, mint ötven ember dolgozik a keze alatt. Házat vett

a Sváb - hegyen, van egy nyaralója a Tisza - tónál, egy meg a Bükkben. A múlt héten kapott új autót a cégtől. Csak hát... hiányoznak a régi haverok, a kollégák. Valahogy össze kéne hozni a régi stábot. Újra kéne indítani azt a régi lapot. Ő tudna is hozzá tőkét szerezni a mostani cégtől. És ebben még az is jó, hogy külföldiek, nem érdekli őket a hazai politika. Ha nyereséges a lap, azt írják, amit akarnak, senki se ellenőrzi az anyagokat. Egyetlen cenzoruk lesz; a lelkiismeret.

- Ha ez valóban így lesz, tőlem akár holnap kezdhethük is - mondta Kun, és a remélt jó vásárra nyomban meg is itták az áldomást. Akár hajdan az öreg Bence, de Kunnak ekkor ez eszébe se jutott.

A lap valóban megindult, s Kun Pista reggeltől késő estig a vidéket járta. Polgármesterekkel tárgyalt, riportot készített a munkaközvetítő előtt tébláboló munkanélküliekkel, interjút az új nemzeti tantervet szülő pedagógusokkal. Fölkereste a külföldi mamutcégek hazai leányvállalatait, s csodálkozott, miért nem akarja őt fogadni az igazgató. Vállalkozókat faggatott az üzleti sikereikről, és zokon vette, amikor az interjú végén bejelentették, hogy holnapután délben várják az impórummal. Azaz a cikk piszkozati példányával, s majd akkor eldöntik, mit közölhet belőle a lap, mit nem. Mert hát ugye nem mindegy... Az üzleti imázs, meg minden...

Aztán jött a kedves szerkesztő kolléga, aki annyira szeretett volna a régi stábbal dolgozni, és bejelentette, hogy mégsem fizeti ki az útiköltségüket. Neki ez így nem gazdaságos. Inkább ötszáz forinttal többet ad oldalanként, s a megjelent terjedelem alapján nyújthatják be a kollégák a számlát. No igen, mert közben meg-

gondolta magát. Váltásuk ki a vállalkozói igazolványt, intézzék maguk az adminisztrációjukat, fizessék az adót, meg mindent, mert ő ilyen dolgokkal nem foglalkozik. Végére is ő szerkesztő, és nem könyvelő. Aki nem számlaképes, akár el is mehet. A régiek fele megemelte a kalapját, és fennhangon búcsúzott. Másnap jöttek helyettük újak, akik nem kérdezték miért, hogyan, mivégre, s a mellékhelyiségben elmormolt széntségek ellenében azt is eltűrték, ha különösebb indoklás nélkül csak a bérük felét kapták kézhez.

Kun feje akkor lilult el először, amikor felére húzták az egyik írását, amitől értelmét veszítette az egész. Úgy gondolta, megengedheti magának azt a luxust, hogy megkérdezze az okát.

- Mert ez az én lapom - mondta a kolléga hátra dőlve kényelmes foteljában -, és azt jelentetek meg benne, és olyan formában, ahogy nekem tetszik.

- Rendben van - mondta Kun -, de nem az én nevem alatt.

- Oké, pajtás, változtass nevet!

Egy nap, amikor kivételesen jó hangulatban volt, elmagyarázta Kunnak, hogyan is szerkeszti ő üzleti alapon a lapot.

- Jól figyelj, lúdtollú barátom! - kezdte.

- Van egy anyagom, mondjuk az, amit te írtál a múlt héten. Ez a lakástámogatásról szól, amit a riportalanyaid éppen nem kaptak meg. Mindegy miért. Van egy hirdetésem, ami a lakástámogatást reklámozza. Mondjuk fél millióért. A reklám pénzt hoz, a többi helyet meg ki kell tölteni, mert mégse jelenhet meg tök üres oldalakkal az újság. Tehát szükség van a te riportodra is. Mit csinálok én? Átírom a riportod végét úgy, hogy simuljon a

reklámhoz. Tiszta? És még te is jól jártál...

- Így csinálsz az apácából kurvát...

- Na hallod, fél millióért? Akár férjhez is adom.

Eltelt néhány hét, s Kun István riportjai egyre ritkábban kerültek be a lapba. Azok is megcsönkítva, átírva. Egy ideig magában dühöngött, de végül csak lenyomta a kilincset.

- Hát igen... - nézett föl rá az egykori barát az orrhegyére csúsztatott szemüvege fölött. - Korszerűtlenek lettek az írásaid. Mindennek az okát kutatod. A hogyan, meg a miértet. Ebben a felgyorsult világban ez már senkit se érdekel. Tények, a csupasz tények kellene kommentárok, magyarázatok nélkül. Tragédiák, botrányok, katasztrófák. Minél több hullá...Mikor hoztál te ilyeneket?

- Szerencsére az én területemen nem volt ilyen.

- No, ne hülyéskedj! Még egy rohadt polgármester se akadt, aki megkefélté valamelyik beosztottját?

- Nem tudom. Én senki magánéletében nem kutakodom. A pletykák meg...

- No, hát ez az! A pletykák. Azt hozd, öreg! Nem baj, ha nem igaz, mi megvédünk minden támadástól.

- Köszönöm, de inkább ne védjetek!

- Ez az utolsó szavad?

- Igen ez - mondta Kun. Aztán a zakója belső zsebéből elővette a tollát, bedobta a szemétkosárba, és köszönés nélkül távozott.

- Kár - nézett utána a szerkesztő. - Még egészen jó állapotban volt az a toll...

Budai István

versei

Svédcsavar duplán

A költő világa furcsa világ:
érdemmé lesznek a hibák,
bűnné satnyul a jóság,
álomköddé a valóság.

A költő világa furcsa világ:
hited csak kőszín virág,
minden mindennek ellentéte,
magad vagy magad ellensége.

Most lettem még ötvenhét

Most lettem még ötvenhét,
S alig tudom, miért éltem.
Sorsom nem volt csak jelenlét,
Mindig mindenkitől félttem.

S mert soha nem alkudtam,
Bár jobb lett volna engedni,
Valahogy mindig alulmaradtam,
Ezt kellett megszenvedni.

Most leltárt készítek az úton,
Mind több reményt veszítve,
Kínzó szomjamat oltva a kúton,
Élek ugyan, de kifeszítve.

Ilyen vagy

Te már csak ilyen vagy:
nagynak apró, aprónak nagy
s fejvesztetten keresgéled
rég elszökött jobbik éned.

S már az is csak rád vall,
hogy földet alig érő lábbal
a téboly-éjben nyargalászva
szállsz poklokra, megalázva.

Csüllög István Ernő

Haldokló ősz

Mint hópihe lélek az áhítat lassan öledbe hull.
Ködbe bódult napsugár rokkán fonja álmaid.
Nézd, didergő fák árnyai közt haldoklik az Ősz,
szerencseszál rajai az ágak közt átvonulnak.

Köztük egy, mint fáradt vándor kósza lélek
kerted alján a sünök vackán megtelepszik.
Nyirkos rozsdavörös leveleket kavar a szellő,
utolsó táncukat lejtik a málnabokrok közt.
Tavasszal más volt itt minden más lehelet,
az a leány friss volt, emez asszony, s bölcs.
Az még hittel teli, emez már tudja miért.
Évszakok átvonulnak, s egy fejezet betelt.
Gondold át, mi maradt még hátra nekünk.

Csillag Tamás

Őszi gesztenyelevél

Még maradok és nem értem,
mire tanít világom tökéletlensége,
töprengésre késztet és fegyelmez
a múltó fiatalság vörös szemaforfénye.

Komolykodva nézem az életet,
ateizmusom kék gázcávéjában ég el...
Mégis, ha tehetném, akár istent is megölelném,
csak ne haljanak meg álmaim
egy öngyilkos őszi gesztenyelevéllel.

Vasi Szabó János

A gránátalma

Freiburg városa a múlt fél évszázadban rohamosan fejlődő mezőgazdasági központtá vált. A Schwarzwald-hegység déli lankáinak nektarin, mandula, jujuba és szőlő termő területe az Európai Föderáció déligyümölcs szükségletének hetven százalékát fedezte. A termesztés és a kutatás központja a freiburgi J.F. Weinberger Kertészeti Egyetem, immár évtizedek óta.

A forró fön lecsapott a kopár Günsberg keleti oldalára. Több ezer köbméter homok lódult meg, csak a békésen csordogáló Raab mocsaras völgye, s a Nord-Süd Kontinentális -autópálya kiemelkedő töltése fékezte meg fergeteges rohamát. A néhány csepp eső Semmering mandulafenyő ligeteire jutott...

Négyen kuporogtak az összerokadt sátor vászna alatt. Bár a vihar fél óráig sem tartott Roland Schneider óráknak érezte. Társai: a hórihorgas Karl-Heinz és Jürgen meg a tömzsi Mehmet egy litert leizzadtak a füledt ponyva alatt. A hőségénél is rosszabb volt a mákszemnyi, hajukba, ruhájuk alá furakodó por. Roland lehuny szemhéja ellenére apró tűszúrásokat érzett, mint az óvatlan lakatos, aki pajzs nélkül hegeszt. Dühük a campus gondnokára, a vén Stifterre irányult. Ha az a rohadék tíz perccel később kezdi a létszámenőrzést - a füves cigi füstje kámforként elilliant volna a körlet levegőjéből - most Oslo vagy Trondheim langy-párás almaültetvényein ritkítanák a termést; vagy ami még jobb: Pomeránia kajsziföldjein kergetnék a forróvérű, szőke

lányokat! De lebuktak; s itt szagolják egymás kipárolgásának veríték szagát az MDW-ben (Mitte Donau Wüste), a halálra ítélt pusztá nyugati szélén.

A vihar elmúltával előbújtak a vászon alól. A néhány éve még reménytelinek tűnő szőlősorokról elhordta a szél az okkerszín homokot. A szürkére kövesedett altalajból úgy meredtek elő a csonkok, mint a csatatéren a földbeszúrt lándzsák.

A társaságból Mehmet tért először magához - hiába: déli vér -, fölkapott két rozsdás vödört és elindult az artézi kút barnára korrodált fogantyúja felé. Amint odaért: mozdulatai megdermedtek. Két alak bújott elő a kút mellett összerakott homokfogók alól. Mint a porfürdőző teve púpjai: gyerekkorban lévő barna fiúcska és egy fekete hajú, szénszemű idősebb lány.

- Vigyázzatok! Két cigány! - kiáltott hátra. Karl- Heinz rögtön a vödörkhöz ugrott, Roland keze önkéntelenül az övre akasztott kulacsot kereste. Jürgen felmordult: - Nem loptak el valamit? Meg van minden, fiúk?

- Mit kerestek itt? - Mehmet az MDW keveréknyelvén rivallt rájuk, a fiúcska ijedten hátralépett, a lány a zömök fiatalember válla fölött Rolandra nézett. Szemei felragyogtak és gyors hadaró nyelvén hozzá intézte a szavait.

- Mit karattyol ez a bula? Értesz valamit belőle, Schneider? - kérdezte Jürgen csodálkozva. Mehmet látva Roland értetlen arckifejezését lassan fordított: - Azt mondja, hogy a közeli kihalt városban termő almáira letek az öccsével. De ez lehetetlen! Az alma innen félezer kilométerrel északabbra él csak meg! Lehet, valami savanykás opuntiát találtak, azzal keveri össze. Láthatóan habókos a csaj!

- Vagy egyszerűen a romok közé akar csalni, ott meg a família jól eltángál és kirabol! - vetette közbe Karl- Heinz undorral. Mehmet azonban a lány pártjára állt: ismerte a déli pusztában kóborló roma-karavánok népét, s ez a lány magasabb, erősebb és világosabb bőrű volt, mint akiket látott. Talán egy megesett "báriséj" félvér utóda lehetett, akit az anya halála után elzavart a vajda.

- Fiúk! Az egyetem szabályzata kimondja: ha a szakmai gyakorlaton bárki a szélsőséges körülményeket eltűró gyümölcsfajtát talál, köteles magot vagy oltóágat begyűjteni róla! Roland, ez a bula neked megmutatná, hogy hol van! Szerintem menj velem! A kis csávót addig itt tartjuk tűsznek!

Schneider kelletlenül összeszedte társai kulcsait és a cigány nyomában elindult nyugatnak. Meredeken ívelő kopár domboldalon kapaszkodtak fel. Mögötte élettelen sík vidék terült el. Onnan látni lehetett Günsberg horizont fölé emelkedő, sötét, fűrészfogszerű vonulatát.

- Hogy hívnak? Van egyáltalán neved? - ennyit tudott a keveréknyelvből, ám a lány szemében értelem gyűlt.

- Orsa! Én Orsa! - bökött magára, fehér fogsora, mint egy Blendamed-reklám villogott. Ez a mosoly ezernyi szikrát robbantott csinos arca minden szegletébe. A rajongó pillantástól Roland kényelmetlenül érezte magát. Jürgen szavai jutottak eszébe az odenburgi romavásárból: " - Szexelni legjobb a cigánylánnyal, de tartósan összeállni nem szabad velem! Körül se nézel, már ott szaladgál hétnyolc purdú, amiből jó esetben kettő-három a tied! Ezek a bulák huszonöt évesen már tehének, harminc évesen úgy néznek ki, mint egy lestrapált ötvenes bajor nő."

Orsa keze pillanatra hozzáért a fiú combjához, rögtön elkapta, s előre mutatott.

A távolban feltűnt, délibábként vibrált az elhagyott város. Roland felsóhajtott:

- Látom, Orsa! Kövek a pusztán.

Elkopott aszfaltúton közelítették meg. Beszakadt tetejű, ki-bedőlt téglalapok, homokkal befutott sivár kertek maradványai közt. A fölborított, útszélén hagyott autók rozsdás vázai tovább erősítették a temetői hangulatot.

A lány előresietett, harmonikus mozgása olyan volt, mint májusi szélben hajladozó aranyeső. Schneider a kése bőrtokját szorongatta, de egyetlen lélekkel sem találkozott.

A város centrumában jártak, amikor a lány megállt: egy kidőlt oszlopokból álló, még a betonfalaknál is sokkal régibb kőszentély előtt. Repedezett homlokzatán Schneider felismerte a letűnt kor rúna-betűit. És ekkor megpillantotta...

Nehezen tudott erőt venni felindultságán: előtte a szürke törmelék halmi közül arasznyi vastag törzsű, bojtos-fejű fácska zöldellt! Az apró levelek, s a hosszú tövisek hónaljában lángvörös virágok pompáztak! A vékony barna ágak meghajoltak az ökölnyi-nagy pirosas termések súlya alatt; rajtuk a csészelevelek, mint apró koronák...

Orsa odalépett a fához - s mielőtt a fiú rászólhatott volna - leszakított egy "almát". Űgyesen kettétörte. A kemény héj alól gránátékkövek ragyogtak elő, s a kicsorduló lé csillámló kárminvörösre festette a lány ajkait.

Roland elfogadta a gyümölcs felét; teste hozzáért az izmos, pihegő testhez. Orsa ajkán a csók épp oly édes-savanyú volt, mint a gránátalma íze.

A Schwarzwald-hegység déli vonulatai a

nektarin, mandula, jujuba és szőlő hazája. De Freiburg városa a megújulást, szerelmet hozó tavaszt a gránátalma égővörös virágaival köszönti.

Roland Schneider nemesítő "Rubin Steine am Angere" meghódította a Föderáció és Grönland piacait. Munkássága elismeréseként egyetemek, kutatóintézetek tiszteletbeli tagjává választották.

Felesége, Orsa Schneider hat gyermekkel ajándékozta meg: három lenszöke, tengerzöldszemű fiúval és három aranyhajú, búzavirágszín szemű lánnyal.

Sárközi Árpád

Fényes fáklyákkal várjatok

Vadúzókk kergettek, úztek
Ködlepte bozótos erdőbe.
A nagyfeszültségű térerő
Vadul pörgeti iránytűm.
Szívem, agyam helyén van.
Cserkészek módszerével
Tájékozódok,
Keresve a fák mohos oldalát.
Bal oldalamon: Kelet
Jobbom felől: Nyugat
Hátam mögött: Észak
Előttem: Dél /forró Afrika/.
Araszolva haladok
Az erdei tisztás felé:
Meggyötört szívű költők -
Fényes fáklyákkal várjatok
Pirkadatkor /ha lehet/
Ott leszek.

Kondor Jenő

Keresztútnál várlak

Hol vagy mondd
ha hulló levél
legyezi vállunk
s csak szélbe
szikkadt szavak
repülnek feléd

Hol vagy ha
villámaiddal
szened az ég
s kezünkhez simul
fekete bolyhaival
az őszi éj

És mondd hol vagy
ha vérekes szirmokkal
szakadnak a rózsák
s tövises koszorúkat
őriznek szemeink
fölemelt kezünkben
habos vér a
hangtalan könnyörgés

Hol vagy mondd
Itt vagy-e vajon
gúzsba kötött
álmainkban?

Németh Erzsébet

És mégis Jeruzsálem!

A Hermón-hegy déli oldalán,
meredek sziklákon
vonul a kis csapat.
A lehajló ég oltalmában:
Jézus, Péter, János és Jakab.

Alig pitymallik még.
A hajnal hűs, eres keze
babrál a tájon.
Feszült arccal követi Urát:
Péter, Jakab és János.

Már nyílik a Nap fényvirága,
illatát szívja havas hegyorom.
És lassan délre jár...
Megáll Jézus, körültekint,
minthogyha valakit ide vár.

Fáradt zsibbadás rabja lesz,
talán el is szunnyad kicsit
János, Péter és Jakab.
Majd hirtelen arra eszmélnek,
hogy Jézus vitázik, érvel, tagad.

Nem értik mi történt,
miféle álom ez,
milyen hangokat hallanak.
Aztán lassan kirajzolódik
előttük két fura fényalak.

Az egyik fehér szakállú,
aransüveges. A másik
fiatalabb - Szakála vörös.
Hóna alatt báránka,
olykor halkán nyöszörög.

Testvér! - mondja most éppen
a vörös szakállú "szellem" -
Az út nem a Királyság kapujához vezet,
a mocsarakban vész el.
Kerüld el, sokkal jobban teszed!

Riadjak vissza a feladattól?
Meneküljek, mint tette Illés,
vagy alkudozzam, ahogy Mózes
hajdan a lázadókkal
Mériában? Az úgy jó lesz?

Az ősz szakállú hangja hallik:
"Ügyeljete szavaitokra,
mert ha romlott vizekhez száműzettek,
az utánatok jövők isznak abból,
és belehalnak, bármit tesztek!"

De volt-e Énók kivételével,
ki legutolsó fillérg
megfizette adósságát Istenünknek?
Én meg akarom az enyémet! -
felel Jézus ingerülten.

S csak Jeruzsálemben tehetem meg.
És Hillél szavait idézve:
"Ha nem most, akkor hát mikor?"
Kiáltássá komorult hangjában
végleges elszántság és szigor.

A Hermón-hegy déli oldalán,
konok sziklákon
vonul a kis csapat.
A megtartó ég irgalmában:
Jézus, Péter, János és Jakab.

Baráti Molnár Lóránt

A Sátán jegyében

Hallotta már, hogy két naptárban van két csillagövel. Az egyik, az ismertebb, az elfogadottabb, amelyiket a civilizált világ országaiban használnak. Katonatiszti családból származott. Gyűlölte a katonaságot. Apja New York-ban - egy luxusvillában vele élő tábornok - érettségije után parancsszerűen közölte vele, hogy a Pearl Harbour-i kadétiskolába megy. Annak elvégzése után katonatiszt lesz.

Őt főleg a régészet érdekelte. Ezen belül különös vonzalmat érzett az okkultizmus iránt. Úgy gondolta, ez valamiképp összefügg a kínai naptárral, azaz a kínai csillagképpel, ahol minden egyes hónap egy csillagjegyet jelent. Nem akart apjával szembeszegülni, hiszen anyja korán meghalt, mikor ő három éves volt. Akkor nem tudta, miért halt meg ilyen fiatalon az édesanyja...

Tizenöt éves volt. Este 11 óra lehetett. Tél volt, nagyon hideg, havas, jeges tél. Nyugtalanul aludt. Hirtelen arra ébredt, hogy szobáját fehér fény önti el. A nyitott ajtóban magas, szőke, fiatal nő állt talpig fehér, sejtelmesen átlátszó hálóingben. Alatta nem volt semmi. A kamasz kimeredt szemmel figyelte a fiatal nőt, aki az ágyához ment. Nevetett és megkérdezte, volt-e már nővel...? Egy mozdulattal ledobta hálóingét, melyet két vállán két szalag tartott csak össze. Neki tiltakozni sem volt ideje, talán nem is akart, látva a gyönyörű női testet. A nő pillanatok alatt leszedte róla pizsamáját és megtörtént, amiről a fiú oly sokat álmodozott: a közösülés. A nő felvette

hálóingét és gúnyosan, nevetve azt mondta, ODAÁTRÓL jött, és a fiú édesanyja. Csuromvizes volt pizsamája, amikor felébredt. Az órára nézett. Éjfél volt. Tudta, álom volt az egész. Érezte, akarta ezt az álmot.

A kadétiskolában egy ideig olyan volt mint a társai. Egy éjjel lüktető fejfájásra ébredt. Sejtett valamit, amitől félt, aminek örült is tudata mélyén. Érezte, más lesz mint társai, más lesz mint a többi ember. Reggel zuhanyozás után villanyborotvájával végigszántott az arcán. Új szokása volt, úgy két éve, hogy villanyborotválkozás után megtapogatta a tarkóját és alatta a nyakszirtet. Most a nyakszirtjén egy kinövést tapintottak ujjai. Úgy érezte, gondolkodásmódja is megváltozott és más szemmel nézi a világot, mint korábban.

Évek teltek el. Harminchárom éves volt. Már századosi rangot viselt. Apját rég eltemette. Senki sem tudta róla, hogy szabadidejében egy társaságba jár, mely őt választotta vezetőjéül. Példásan vezette századát. Soron kívül őrnaggyá léptették elő és zászlóaljat kapott még abban az évben, amikor betöltötte a 33. esztendejét.

A felettesei nem számítottak erre. Lemondott rangjáról. Otthagyta a katonaságot. Megtehetette. Egyetlen fiú volt. Tábornok apjától hatalmas kastélyt, három gyárat, öt farmot örökölt. Milliomos volt. Egyre gyakrabban járt a "Sátán jegyében" elnevezésű társaságba, ahol mindenki okkultizmussal foglalkozott. Nem ateisták voltak, hanem természetfölötti titokzatos erőket kerestek, és a hitük szerinti emberek között lévő szellemeket (tudományosan meghatározva a paranormális erőket keresték). Azt

tervezték, hogy paranormális tevékenységet folytatnak majd. Foglalkozásaik során az ő kivételével társai mind zavartabbá váltak. A környéken egyre több gyilkosság történt. A New York-i se-riff az FBI segítségét kérte. Az FBI egy fiatal különleges ügynököt küldött, kinek a szakterülete a paranormális tevékenység vizsgálata volt. Kiderítette, hogy a gyilkosságokat a "Sátán jegyében" nevű szekta tagjai követték el. Mindegyiket börtönbe juttatta. Ellene, vezetőjük, a volt katonatiszt ellen nem volt semmilyen bizonyíték. Mint a "Sátán jegyében" szervezet vezetőjét az FBI különleges ügynöke kihallgatta, mert érzett valamit. Felállt, az ablakhoz ment. Ő, a kihallgatott neki háttal ült. Hirtelen érezte, hogy a legfelső csigolyájára pisztoly csöve szorul.

Vizsgálati fogságba került. Egy éjszaka fényes, a földön még nem látott repülő-szerkezet ereszkedett le a börtön udvarára. A foglárók hirtelen elájultak. A repülőszerkezet ajtaja felől magas, melegtekintetű, világosbarna szemű fehér lepelbe öltözött férfi közeledett feléje. Tudta, ezt a férfit kereste, aki akkor 33 éves volt...

Arca eltorzult, pisztolyt rántott és mind a hat golyót a fehérleples férfibá eresztette. Az meg se rezzen, csak megállt. Felemelte jobb kezét, eléje lépett, és ő hallotta hangját: nem fog a golyód, nékem nem árthat senki, mert ismét eljöttem közétek a Földre, hogy elpusztítsam az itt uralkodó gonoszságot, aljasságot, kapzsiságot, hogy végezzek a gyilkosokkal...! Aztán felemelt jobb kezével keresztet rajzolt az ő homlokára. Ő felnézett. Látta, hogy a fehérleples homlokán töviskoszorú van, mely alól

folyik a vér. Felkiáltott: nekem nem árthatsz soha! Egyenlő ellenfelek vagyunk. Vagy te, vagy én! Egyszer megmérkőzünk egymással, Názáreti!!!

Baráti Molnár Lóránt

Tél

dermedt szelek csikorogva járnak
megfagynak már mindenütt az árnyak
szól a tél jég-szája: nincs bocsánat
metsző égen kavarnak szárnyak

Kínai zene

Szent kert
Bő lomb
Tárt zöld szárny
Fönn lenn tág ég
Jó kék árny
Négy fém csengi
Szép
Jó
Hír
Rang
(Majd mély csend leng
mint hűlt hang...)

Lelkes Miklós

Országos játékosdi

Megy a vonat:
tőf-tőf-tőf.

Ország nem megy:
rőf-rőf-rőf.

Vonat nem megy:
áll, áll, áll.

Ország sem megy:
vár, vár, vár.

Fejékből kóc
lóg, lóg, leng.
Mért volna rend
fent és lent?

Megy a vonat:
si-si-si.
Miért kéne
itt sírni?

Bögyös cica,
bugyi lenn...
Profit Panna
meztelen.

Szokott csoda
nem csoda:
ez is, az is
oszt, - oda!

Csikli-csakli
fent és lent.
Nohát! Ennyi
szemtelen!

Ország-bország,
kereszt-nép, -
ki mit lopott

keresnéd?

Jobb a szemet
behunni
úrhölgy-polgár,
hun honfi!

Túl sok itt a
görbe út!
Görbe kezek,
kiskapuk...

Annyi fejen
olvad vaj, -
mindig többen,
mint tavaly!

Megy a vonat:
tőf-tőf-tőf.
Hunnia ez!
Tört ki döf?

Mond a vonat
"si-si-si"-t.
Ország-bország
sírba vitt?

Korai sír.
A hant áll.
Hogy volt? Mint volt?
Mind hantál.

Hordón bohóc:
hop-hop-hop!
Hallgasd csak e
szónokot!

Nagy száj.Esze:
törpényi.
Mit csinálnak
törpéi?

Szemek itt-ott:
kop-kop-kop.
Ez meg hápog, -
s közben lop!

Törvény, örvény,
tekergő,
privatizált
nagy erdő,

privatizált
közjavak, -
honnan ennyi
f...kalap?

Tudom, ne mondd
el nekem,
peckes parancs
hol terem,

vízen túlról
ide jár,
s demokratál
a király.

Jó, tudom, ez
Hunnia...!
S oda bé kell
búnia!

Megy a vonat:
tőf-tőf-tőf.
Hun a hunba
tőrt, de dőf!

A hun nóta
tőrt ének.
Tőrökkel mik
történnek!

Vonat nem megy:
áll, áll, áll.

Ország sem megy:
kár?, kár?, kár?

Ki képvisel,
kép, kép, kép,
fentebb mást, mint
a zsebét?

Nyugodj bele,
eb, ebbe,
s neved magad
betegre!

Tisztán innen,
Tisztán túl
mit látsz tisztán,
hunfi úr?

Ja, azt láttad:
nemzedet
háromszínt de
lengetett?

Két szín elég
volna tán...
Minek fehér
kisbárány

színe, ahol
annyi hű
saját zsebhez, -
s kétszínű!

Dr. Domonkos János

A KÁMONI MÁRIA KÁPOLNA

Ilyen temetőkápolna nincs még egy az országban

A kápolna Szombathelyen másodszor költözött, most már a Jáki úti temető Hősi parcellájában található. Jelenkori történelmünk szép példája e szépen felújított kápolna, amely főként dr. Andor Ferenc temető-igazgató munkásságának köszönhető.

A kápolna története egyedülálló.

Az I. világháború alatt Szombathely szélén működött egy (az épületek színéről) fehér barakkoknak nevezett szükségkórház. A kórházban az Osztrák-Magyar Monarchia több ezredének sebesültjei gyógyultak. Az orvosok, ápolók között voltak hadifoglyok is. A sebesültek lelki gondozására épült ez a fatemplomocska Andráskey Ede építész-mérnök tervei alapján. Elkészítésében a monarchia katonái mellett, szlovének és lengyelek is részt vettek. A háború után a kápolnát Andráskey Ede - egy később Szombathely részévé vált falucska - Kámon bírójának, Nandai Ferencnek ajándékozta. A kalandos úton elszállított kápolna közel 70 évig a kámoniak temploma volt, míg 2004-ben végső (harmadik) helyére nem került a szombathelyi Hősök Temetőkertjébe. A kápolna a szombathelyiek emlékezetében, mint a lengyelek által épített templom él. A háborút követő trianoni békeparancsot követően ugyanis sorstársként évezredes szövetségeseinkre, egyedül csak a lengyelekre gondolhattunk.

Átszállításkor 3 pár erős lovat fogtak az

egymáshoz csatolt teherszállító szekerek elé. Napokig jött a szállítmány. Végül csigákkal, emelőkkal vették le a fakápolnát a szállítóeszköztől. Beton alapzatra helyezték. A meglévő harangtoronyra vágtak egy ajtót, a kápolnába való bejáráshoz. Évtizedekig Rácz István bácsi volt a sekrestyés és harangozó. Mária tiszteletére rendezték be a kápolnát. Ezért a kámoni búcsúkor (szept. 12-ét követő vasárnap) hagyományosan ünnepi szentségimádást, istentiszteleteket tartottak. A két világháború közt évről-évre - Szent Vid napján - népes zarándoklat szokott indulni gyalogosan a kámoni kápolnától a Kőszegi hegységben található Szent Vid templomba, Velembe. Mi, búcsújárók, egy nap alatt tettük meg az utat oda-vissza. Estefelé, hazaútban Perenye, Kagygencs, Herény és végül Kámon falvak harangszava fogadott bennünket.

Visszatérve a kámoni Mária kápolna történetére:

A kápolna eredetijét - Szombathely mai VII. kerületében - a kámoni városrészben, néhány évvel ezelőtt le kellett bontani; ugyanis útépités során, útkorrekcióra került sor, és ez a művelet megpecsételte az épület létét, legalábbis kámoni létét. Ekkor gondolta a Vas megyei Temetkezési Vállalat vezetője, dr. Andor Ferenc igazgató, hogy szívesen fogadná a legnagyobb sírkertjük szomszédságában az épületet, mégpedig a hősi temető mellé. Ott ahol megannyi nép fia talált békét e földben: az I. és II. világháborúk hősi halottai: magyarok és nem magyarok. Ide települhet át újjáépülve, az említett útkorrekció okán elbontott kámoni kápolna! Az elhatározást tett, összefogás követte! Végül is - sok nehézséget

leküzdve - 2004. okt. végén, még a Mindenszentek napja előtt megtartották a püspöki szentmisével egybekötött kápolnaszentelést, amelyen e sorok írója is részt vett. A nemes veretű épület tehát Szombathelyen a Jáki úti temető Hősi parcellájában található.

A szentelés után dr. Kaczmarski János városi jegyzővel beszélgettem, részben lengyel származása és a kápolnának felajánlott értékes oltárképe okán. Wojciech Kaczmarski az I. világ-háborúban, galíciai lengyelként harcolt a közös hadseregben a szerb fronton. Szombathely leszámazottja, dr. Kaczmarski János az ő emlékére készítette a festményt Szántó István szombathelyi festőművésszel.

Az oltárképen a lengyel királynő, Szent Hedvig (Jadwiga), Nagy Lajos magyar király lánya találkozik a száz évvel korábban élt Szent Kingával és Boldog Jolánnal, IV. Béla magyar király gyermekeivel. A találkozás elképzelt, de csodálatos. A 3 magyar királylány, a lengyel keresztények 3 szent asszonya. Szent Kinga XII. Ince pápa rendelkezése szerint Lengyelország egyik védőszentje. Boldog Jolán a szegények, betegek és árvák istápolója. Míg Szent Hedvig a litvánok és a rutének apostoli térítője. Ők hárman az évezredes lengyel-magyar testvériség keresztény jelképei. A remekbe szabott képből három változat készült. Az első Szombathely-Herény plébániatemplomában látható. A második - Szent Kinga csodatételének egyik helyszínén - a sóbányáiról híres, kárpát-aljai Aknaszlatina városka templomában tekinthető meg, míg a harmadikat, a legnagyobbat a hősi kápolna kapta.

Magyari Barna

Töredékek

Anikónak

*

szél a szívben szív a szóban
az hogy élsz a gyönyört szórja
sejtjeinkből a jövő éled
szívhanggal üzen a méhed
csöppségünk a legszebb virág
amit terem ez a világ

**

szepember abroszán két szelet
ember közt vibrál a képzelet
kislányunk megszólal
"szüleim léteznek"

***

agyam szürke heverőjén
pihen a jövő hangtalan
bámulom benned a csodát
szíve orra lába van
öt centit látok ennyiben
mérik most a csoda hosszát
lelkem öröm járatain
a fények visznek oda hozzád

Dr. Ötvös László

A szerző vallomása

*Szenci Molnár Albert és Debrecen c.
könyvéről*

Szenci Molnár Albert (1574-1634) bibliafordító, zsoltárköltő és nyelvtudós munkásságából két mozzanatot egyszerűre kell hangsúlyoznunk, mégpedig a teológiatörténeti és a szépirodalmi területen elért eredményeit. Milyen csodálatos és milyen természetesen egyszerű mindkét terület önmagában, és egymás kisebbitése nélkül teljesebbé teszi a teológia az irodalmat, a bibliai mélységű költészet a tudományos teológiát. Még azt is meg kell jegyeznünk, hogy az igazi teológiai nyelvészet, ugyanakkor a nyelvészet siet a költészet segítségére, hogy tengereket átrepüljön, és a fellegek fölé emelkedjen. Molnár Albert mindezeket megtette, amikor Istentől kapott lelki ajándékait gyümölcsozította.

Szenci magyar református teológiatörténeti jelentősége abban foglalható össze - aminek háttérében ott találjuk Bethlen Gábor református hitvallású fejedelem tanácsát -, hogy Kálvin János és reformátor társai tanítását megértette és magyarrá tette, tolmácsolása által a kálvini - bibliás - hitrendszert a magyar kereszténység szolgálatába állította, úgy, hogy a más nyelven megfogalmazott tanítás teljesen szólaljon meg és váljon dús magyarságunk részévé, szép, kiteljesedő magyar nyelvünk által.

Ezek után nem feledkezhetünk meg a teológiatörténeti csodáról sem, hiszen az ízig-vérig kálvinista tudós eljut a

puritánok bensőséges, imádságos lelkületéhez, és így adja át az örökséget Medgyesi Pálnak, rajta keresztül az új nemzedéknek, akik viszik tovább az ő bibliás zsoltáros hitvallását. Mi pedig a 20. és 21. század magyar evangéliumi keresztyénsége melegedünk, megvilágosodunk, életerőt nyerünk a felvillanó lelki tüzük mellett.

Szenci Molnár Albert irodalmi jelentőségének összefoglalására Németh László tömör megfogalmazásából idézzük *A református énekeskönyv* című tanulmányából a következő mondatokat: "Egy könyv, amely ilyen munkára képes egy nemzet életében, nem lehet esztétikai érték nélkül való. Az a hő, nagyság, vallásos és magyar lelkesedés, amely létrehozta és fenntartotta: szépség is tud lenni, ha mint esztéta közeledsz hozzá. Az irodalom cselekedetekből áll: Szenci Molnár Albert cselekedete egyike a legnagyobbaknak. Balassi és Csokonai közt nincs semmi a magyar lírában, ami felülmúlná. Noha csak fordító volt, lírai vívmánya nem kisebb Balassiénál, amint iskolája sem volt rövidebb életű, mint azé. Az eredetiség azokban a századokban nem volt olyan nagy követelmény, mint ma; de Molnár Albert eredeti költő is, csak az eredetisége van másban, nem a szöveg értelmében, hanem nyelvében, hangulatában, ritmusában. Új hangot, új lírai formát teremtett éppúgy, mint Balassi. A régi magyar vers, középkori és tizenhatodik századi, a ritmusából élt: vagy nem volt ríme, vagy egyhangú, valázó. Ők ketten szaggatták a verset hangulatos, változatosan rímelő strófabába, s ők alkalmazták a régi magyar ritmust az újfajta strófákhoz. A Dávid király zsoltárait, mint tudjuk, Béza és Marot,

két francia udvari költő szedte igen hajlékony, már-már dekadens versekbe. Ehhez járult a komoly hugenotta dallam, amelyet Molnár Albert Strassburgban ismert meg. Molnár Albertnak követnie kellett a kényes versszakokat, s követnie a hatalmas dallamot, s ő követte is: rímmel, szótagszámmal az egyiket, székely nyelve és az ősi magyar ritmus erejével a másikat.

Ószövetségibb lett, mint német és francia példái, de nyugatibb, mint magyar énekszerző elődjei. Miközben a régi valázó versből kivetkőzött, a magyar nyelv méltóságát s ritmikus leleményességét talán még jobban megőrizte, mint Balassi..."

(Továbbiakban a szerző köszönetet mond a segítőknek és a támogatóknak, akik segítettek a kötet megjelenését. szerk.)

Kívánom, hogy érezzék meg az olvasók, tudományos és irodalmi érdeklődők azt a szándékot, amivel a négyszáz éves magyar zsoldtárról való méltó megemlékezéshez kívántunk hozzájárulni.

(A könyvet a Doktorok Kollégiuma Irodalmi Szekciója adta ki 2007-ben. Kapható: Evangélikus könyvesbolt, Budapest, Deák tér 4. Megrendelhető: Dr. Ötvös László: 4032 Debrecen, Bólyai u.6.)

Rudnai Gábor

Irodalmi panoptikum

Szocreál

Ha megállok a vörös csillagfényben
a sóderüzem izmos udvarán,
egy hang dübögteni meg szívverésem:
- Hát hogy ityeg a fityeg, szakikám?

Költő-invázió

Ki hanyaveti, ki meg elegáns,
mindegyiknek más és más a póza,
kit ismerőse, kit meg az apósa
protezsál,
s ha nem, hát azt mondja, hogy proletár -
felvakart sebek a káderlapon -,
kedvenc szavuk a Forradalom,
de mit jelent nekik e fogalom?
Együtt került a zagyva
agyba
Mao és Dózsa.
Ha téma nincs, jó lesz a lexikon,
ha papír nincs, jó lesz a péklapát -
hiába masíroznak balra át:
a fenegyerek is csak epigon,
a fontoskodó is csak dilettáns.

Mikor gyakorta

Mikor gyakorta borba kóstol
a szikkadt elvet nyelvelő apostol,

mikor bárókba még betér a
dolce vitát élvező hetéra,

mikor hullý-gully-huligán
a rágógumit faló Kalibán,

akkor én s a többi furcsa szerzet
gúnyosan, de hittel írunk verset.

Magyari Barna

Hárman

Anikónak

napról napra szebben villog
testedben egy új szív
méhedben egy csöppség csöndesen játszik
jelent jövőt végtelent
a mezők virágaival már most
együtt éneklő a sokszínű szépet
s éjszakánként ott az álmok mélyén
az anyaság rózsáit hinti eléd
érezed valami folyton mocorog benned
ismétlődő hatalmas sprint ez
parányi testét percenként végig futja az élet
lelked és lelkem közt nézek egy kertet
ahol emberfűből nő a pázsit
s ahol minden termés gögicsélő újszülöttnak látszik
nézd a szavak lombjára fészket rakni
cinkemadarak szállnak
csőrükben újabb és újabb szál széna ölelésünk
anyaság és apaság között vibrál egy varázslatos áram
tőled gyullad ki szíveink közös fénycsóvája
a HÁRMAN

Átkéklük a szemed

Anikónak

ha rád gondolok tevékeny itt minden
a csönd bokáját masszírozza szívem
nagy tengeri utazást látok
számítógépem hullámzó képernyőjén
mosolyvásnaiddal vitorlázik a bűbáj
majd a szárazföldön folytatom a szerelmet
ajkadtól csókokig szállítom magam
s szenvedély szatyráimon átkéklük a szemed
ennyi gyönyör után végre pihenni kellene
lassan megágyazok a versben
hogymelled párnáin szunyókálva
kettőnkéből örök szerelmet álmodjon az élet

Németh Erzsébet

Holdanyám ruhája lefoszlott rólam

Tudom, hogy sehol vagyok én mindenütt.
A nevezhetetlen hiány bennem színezüst.

Holdanyám ruhája lefoszlott rólam,
Madárpihe árvaságom hullik a hóra.

Bayer Béla

Látszat

"Egy hosszú, nyugodt csók az élet!"
hirdeti fennen az ócska plakát,
míg a szemköztin macska egerészget,
lenn kutyakorcs nyaldossa másikat.

Letűnt időkről zagyváló csavargó
csámpáz az elhagyott dokk felé,
"Monsieur, ön itt, hol minden hanyatló?
Számkivetette a Champs Elysée?"

Egykuty! Akár egy látszat csal meg,
vagy ezen látszattal magunk csalunk,
hogy ember lép isten örökébe,
ha végezetül Krisztushoz jutunk.

Szemlélő szajhák ábrázatára
hamvas pirt ígéz a hajnali fény,
bárkacsonk ezüst horizontjára
staniol csillagot csen a remény.

Portimao, 2000

Aquarell

Sirályjaj csipkézte tengermoraj,
agávék haragzöld kínja.
A kaptatón borissza szerzetes
makrancos szamarát szidja.

Az öböl pulzáló azúrölén
üdvözülni a zarándokének.
Dagálytól duzzadó hullámain
bájolnak ledér szirének,

s akárha giccsfestők képein,
fecsképár ficseri flörtje,
olajfák foghíjas órсорán
istenek felmagzó könnye.

Altura, 2000

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: **1.500,-Ft.**
Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címén. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT**
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.